

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо окремих питань надання статусів особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів”

1. Мета

Проєкт акта розроблено з метою спрощення процедур надання статусу та видачі посвідчень особам з інвалідністю внаслідок війни та членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, а також упорядкування та уточнення переліку документів, що подаються для отримання зазначених статусів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено Міністерством у справах ветеранів України з власної ініціативи з метою забезпечення можливості здійснення видачі посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни, учасника війни, члена сім’ї загиблого та члена сім’ї загиблого Захисника чи Захисниці України (далі – посвідчення ветерана) у разі зазначення заявником у заяві про надання відповідного статусу інформації про бажання отримати посвідчення ветерана, у тому числі у разі подання такої заяви в електронній формі.

Також проєктом акта пропонується уточнити документи, необхідні для надання відповідного статусу, які відповідно до Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 № 685 (далі – Порядок № 685), та Порядку надання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 740 (далі – Порядок № 740), подаються заявниками за наявності, а в разі їх відсутності – витребовуються структурним підрозділом, на який покладено функції з питань ветеранської політики, районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її утворення) ради (далі – місцевий структурний підрозділ з питань ветеранської політики).

Згідно з пунктами 11 Порядку № 685 та Порядку № 740 до заяви про надання відповідного статусу додається копія (сканована копія) повного витягу з інформаційно-аналітичної системи “Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості”, сформованого засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – витяг) не пізніше ніж за п’ять календарних днів до дня заповнення заяви.

Проектом акта пропонується виключити обмеження щодо способу отримання вищезазначеного витягу та збільшити строк його актуальності, оскільки Департамент інформатизації Міністерства внутрішніх справ України поінформував, що Порядком доступу до відомостей інформаційно-аналітичної системи “Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості”, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.03.2022 № 207 “Деякі питання ведення обліку відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15.04.2022 за № 425/37761, визначено, що витяг з ІАС – це документ у паперовій або електронній формі, що сформований програмним забезпеченням ІАС та містить відомості з неї, які є актуальні на дату та час його формування.

З метою забезпечення права громадян на отримання інформації про себе, Міністерство внутрішніх справ України вжило заходів щодо спрощення процедури отримання фізичними особами відомостей з ІАС, зокрема впроваджено електронну послугу із замовлення та отримання витягів засобами електронного кабінету “Єдине вікно для громадян”.

Крім того, на сьогодні можливо замовити і отримати витяг у паперовій формі, подавши особисто або через уповноважену у встановленому порядку особу (представника) запит у паперовому вигляді.

Витяг у паперовій формі також можливо замовити засобами “Єдиного вікна для громадян”. За бажанням заявника витяг у паперовій формі може бути отримано: особисто заявником або представником за адресою розташування служби ЄІС МВС, повноваження якої покладено на Департамент інформатизації МВС; з використанням засобів та об’єктів національного оператора поштового зв’язку або кур’єром.

Змінами до Порядку № 740 пропонується надати членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України можливість подання через центр надання адміністративних послуг заяви про надання відповідного статусу в електронній формі незалежно від адреси задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) заявника.

Водночас удосконалюється процедура надання статусу членам сімей осіб, яких рішенням суду визнано безвісно відсутніми, оголошено померлими або щодо яких судом встановлено юридичний факт загибелі. Зокрема, з переліку документів, що є підставою для надання статусу, виключається постанова (рішення) відповідної військово-лікарської (лікарсько-експертної, медичної) комісії, що усуває необхідність проведення військово-лікарської експертизи у зазначених випадках. Надання статусу здійснюватиметься на підставі відповідного рішення суду.

Також пропонується внести зміни до пункту 11 Порядку № 740, доповнивши перелік документів, які є підставою для надання заявникам статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, копією протоколу засідання штатної військово-лікарської комісії (далі – ВЛК).

За інформацією Міністерства оборони України, відповідно до пункту 21.25 глави 21 розділу II Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14.08.2008 № 402 (зі змінами), зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 17.11.2008 за

№ 1109/15800, за результатами розгляду звернення щодо встановлення причинного зв'язку захворювання, травми (поранення, контузії, каліцтва), у тому числі які призвели до загибелі (смерті), з військовою службою штатною ВЛК надсилається (видається) заявнику протокол засідання штатної ВЛК у кількості не менше ніж три примірники.

Отже, протокол засідання штатної ВЛК, є документом, що підтверджує встановлення причинного зв'язку, і може бути використаний як підстава для надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України членам сімей осіб, зазначених у пункті 5 частини першої статті 10¹ Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Оскільки подання зазначеного протоколу Порядком № 740 не передбачено, а його номер може містити 21 символ, що унеможливує коректне внесення таких відомостей до електронної заяви на Порталі Дія, пропонується доповнити перелік документів, які подаються для встановлення відповідного статусу та витребовуються місцевим структурним підрозділом з питань ветеранської політики, копією протоколу засідання штатної ВЛК.

Також пропонується внести відповідні зміни до заяви про надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни (додаток до Порядку №685) та заяви про надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України (додаток 2 до Порядку № 740).

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається внести зміни:

1) до Порядку видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.1994 № 302 згідно з якими:

надано можливість отримувати посвідчення ветерана зазначивши інформацію про бажання його отримати у заяві про надання відповідного статусу, у тому числі у разі подання такої заяви в електронній формі;

2) до Порядку № 685:

усунуто обмеження щодо форми в якій може бути поданий витяг з інформаційно-аналітичної системи "Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості";

3) до Порядку № 740:

усунуто обмеження щодо форми в якій може бути поданий витяг з інформаційно-аналітичної системи "Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості";

надано можливість подавати заяви про надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України через центр надання адміністративних послуг в електронній формі незалежно від адреси задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування) заявника;

удосконалено процедуру надання статусу членам сімей осіб, яких рішенням суду визнано безвісно відсутніми, оголошено померлими або щодо яких судом встановлено факт загибелі, шляхом виключення з переліку документів рішення відповідної військово-лікарської (лікарсько-експертної, медичної) комісії та визначення підставою для надання статусу відповідного судового рішення.

доповнено перелік документів, які подаються для встановлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України та можуть витребуватися місцевим структурним підрозділом з питань ветеранської політики, копією протоколу засідання штатної ВЛК.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діють Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.1994 № 302 “Про Порядок виготовлення та видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів”, від 08.09.2015 № 685 “Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України”, від 23.09.2015 № 740 “Про затвердження Порядку надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме видатків з державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не потребує проведення консультацій з громадськістю.

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини надано зауваження, які враховані частково. Зокрема, зауваження до Порядку № 685 щодо розширення переліку документів, які є підставою для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни заявникам з числа військовослужбовців Збройних Сил України, зазначених у пункті 11 частини другої статті 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, не враховано, оскільки вони не пов'язані з предметом правового регулювання проекту акта та виходять за межі запропонованих змін. Проектом акта не передбачається внесення змін до абзацу третього підпункту 1 пункту 4 Порядку № 685.

Крім того, від органів сектору безпеки і оборони, уповноважених на видачу відповідних документів, зауважень із зазначеного питання не надходило. Відповідна норма була комплексно переглянута, погоджена з органами сектору безпеки і оборони у 2025 році та викладена у чинній редакції згідно з постановою Кабінету Міністрів України викладена в чинній редакції відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15.07.2025 № 862 “Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2015 р. № 685 і від 23 вересня 2015 р. № 740”.

Проект акта не стосується наукової та науково-технічної діяльності.

Проект акта оприлюднено на офіційному сайті Мінветеранів у підрозділі “Консультації з громадськістю” в розділі “Громадськості”.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов’язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правові експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, інтереси суб’єктів господарювання, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров’я, екологію та навколишнє природне середовище, інші суспільні відносини.

Реалізація акта позитивно впливатиме на інтереси осіб з інвалідністю внаслідок війни та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України оскільки усуваються неузгодженості щодо процедури видачі посвідчення.

Членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України буде надана можливість подавати електронні заяви через центри надання адміністративних послуг екстериторіально. Усунуто обмеження щодо форми подання витягу з інформаційно-аналітичної системи “Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості” та актуалізовано перелік документів, які є підставою для надання статусу члена сім’ї загиблого (померлих) Захисника чи Захисниці України.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Особи з інвалідністю внаслідок війни та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України	Позитивний	У разі подачі заяви на встановлення відповідного статусу надано можливість зазначити інформацію про бажання отримати посвідчення у паперовій формі. Відповідне посвідчення буде оформлюватися та видаватися без необхідності подання додаткової заяви.
Особи з інвалідністю внаслідок війни та члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України	Позитивний	При реалізації можливості подання заяви в електронній формі така заява не міститиме розбіжностей щодо порядку видачі відповідного паперового посвідчення
Особи з інвалідністю внаслідок війни та члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України	Позитивний	Розширено форми, у яких подається витяг з інформаційно-аналітичної системи “Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості”
Члени сімей загиблих (померлих) Захисників та	Позитивний	Під час подання заяви в електронній формі забезпечено можливість внесення відомостей про

Захисниць України		протокол засідання штатної ВЛК
Члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України	Позитивний	Із переліку документів, які є підставою для надання статусу членам сімей осіб, яких рішенням суду визнано безвісно відсутніми, оголошено померлими або щодо яких судом встановлено юридичний факт загибелі, виключається постанова (рішення) відповідної військово-лікарської (лікарсько-експертної, медичної) комісії.

Міністр у справах
ветеранів України

Наталія КАЛМИКОВА

_____ 2026 р.